بسمه تعالی

وزارت آموزش و پرورش

سازمان آموزش و پرورش استان زنجان

مدیریت آموزش و پرورش شهرستان ابهر

موضوع مقاله :

راههای توسعه درس پژوهی در مدارس

تهیه کننده :

ملکناز محبی

سمت:

معاون پرورشی دبیرستان مشارکتهای مردمی عرفان

منطقه : ابهر

تلفن تماس : ۰۹۱۲۴۴۲۵۳۲۷

آدرس محل کار: صایین قلعه خ مدرس شرقی کوچه فرزانگان دبیرستان عرفان

زمستان ۹۰

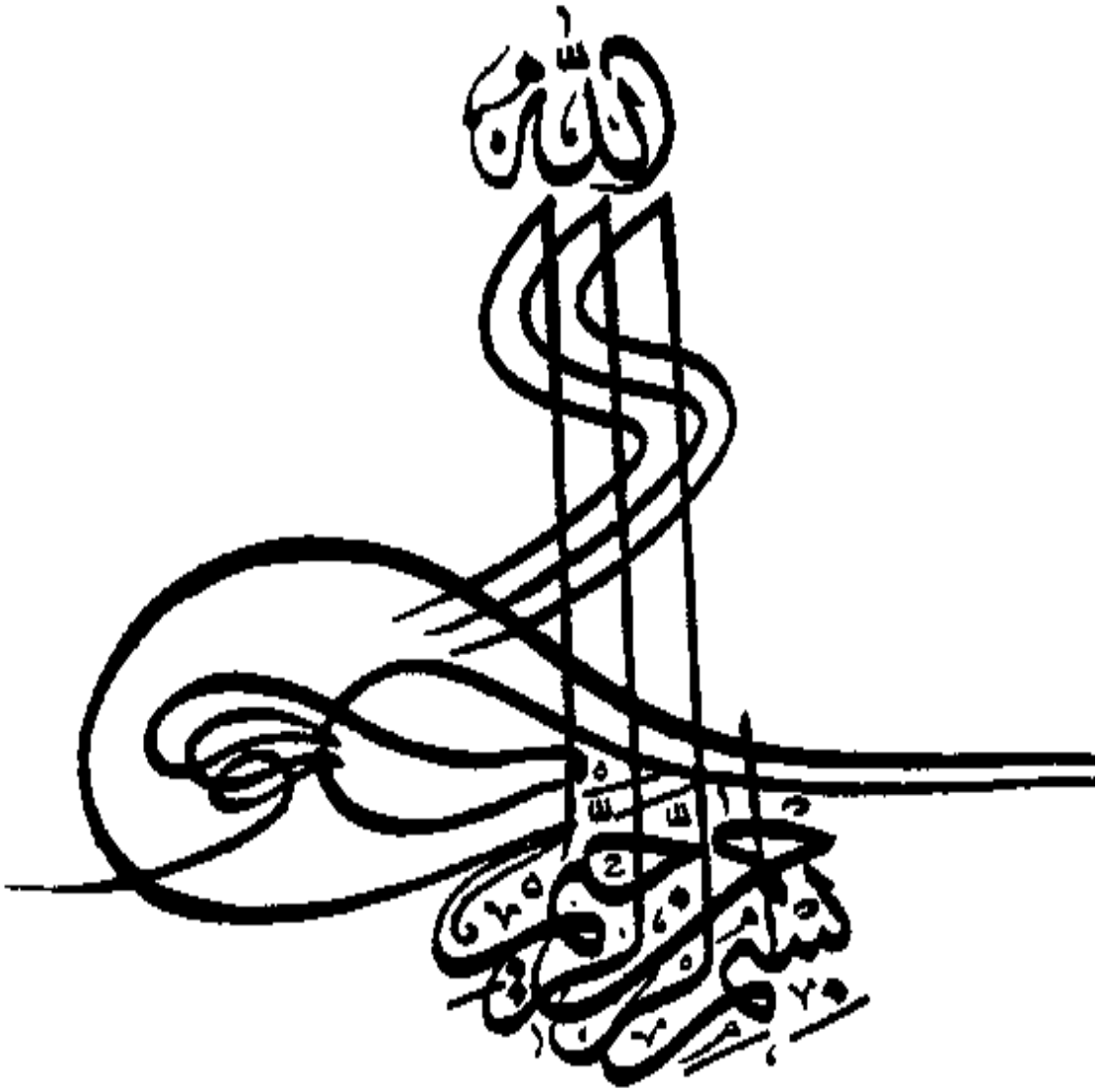
بسم الله الرحمن الرحيم

چکیده

این مقاله شرح می دهد که چگونه معلمان درس پژوهی را به مدارس می برند و تصویری از درس پژوهی را در اختیار پژوهشگران آموزشی قرار می دهند . همچنین هدف این تحقیق توصیف مفهوم درس پژوهی نه فقط به عنوام یک فرآیند بلکه به عنوان یک ایده بزرگ و روش تفکر است که در خلق دانش حرفه ای موثر می باشد و در رشد و پیشرفت مدارس مفید می باشد درس‌پژوهی همچنین اهمیت آگاهی از تصویر توسعه‌ای کلان آنچه را که تدریس می‌شود، و آگاهی از ضرورت توجه به جزییات تفصیلی را که بر یادگیری دانش‌آموز اثر می‌گذارند، آشکار می‌کند.

همچنین توضیح می دهد که بسیاری از مدیران آموزشی که درس پژوهی را اجرا کرده‌اند بر این باورند که انجام درس پژوهی از تفکر سیستماتیک حمایت می‌کند و به بهبود فرآیند آموزش و یادگیری مستمر از طریق طراحی، اجرا و ارزیابی روش‌های عمل حرفه‌ای در فعالیت‌های کلاس درس کمک می‌کند.

در این فرآیند بهسازی مداوم آموزش، معلمان و دانش‌آموزان به مشاهده و بازاندیشی در محیط یادگیری خود برانگیخته می‌شوند و فرصتی ایجاد می‌کند تا دانش آموزان در بهبود فرآیند یاددهی، یادگیری ، شریک حرفه‌ای معلمان خود باشند.

درس پژوهی نیاز به معلمان علاقمند و مسلط ، زمان به همکاری ، حمایت مدیران و یک تنظیم یک برنامه عمل و متفکرانه است و بدین ترتیب با مطالعه این تحقیق می فهمیم که درس پژوهی از بنیادهای لازم برای توسعه حرفه ای مدارس است و استمرار این فرایند در سالهای بعدی تیز جهت تکمیل فرآیند آموزش بهتر موثر می باشد .

فهرست

عنوان	صفحه
مقدمه	۱
معنی لغوی درس پژوهی (lesson study) :	۲
نگاهی کلی بر درس پژوهی	۲
شروع کار با اجزاء لازم	۲
معلمان مشتاق و متعهد	۲
زمان برای همکاری	۲
حمایت مدیر	۲
برنامه عمل	۲
حمایت های اضافی	۲
برنامه درسی با کیفیت	۳
روابط معلمان و همکاران	۳
جو همکاری گروهی در مدرسه	۳
حمایت بیرونی	۳
مشارکت گسترده مدرسه ای	۴
حفظ عناصر تشکیل دهنده و حفظ نیروی محرک	۴
تعامل با جابه جایی ها	۵
استقرار درس‌پژوهی	۵
میزبانی در یک فضای باز	۶
توجه به یادگیری دانش آموز	۶
تبیین اهداف یادگیری معلمان	۷
نتیجه گیری	۸
منابع و مآخذ	۸

مقدمه

درس پژوهی یک رویکرد توسعه حرفه ای است که در آن معلمان با یکدیگر در تدوین طرح درس ، اجرا و مشاهده نتایج آن مشارکت و همکاری می کنند آنها در این مسیر با گردآوری اطلاعات از نحوه یادگیری دنش آموزان بصورت گروهی برای اصلاح روشهای تدریس خود تلاش می کنند فرآیند درس پژوهی با توسعه درک و یادگیری معلمان از روشهای موثر تدریس ، زمینه را برای نیل به پیشرفت تحصیلی دانش آموزان فراهم می سازد .

چگونه درس پژوهی را در مدرسه مان توسعه دهیم ؟ وقتی معلمان از درس پژوهی هیجان زده می شوند این اولین سوالی است که می پرسند . انتقال از شنیدن درباره درس پژوهی تا تشکیل گروه نیاز به سازمان دهی و برنامه ریزی اولیه داد . شرایط لازم برای حمایت از درس پژوهی در اغلب مدارس مهیا نیست و این معلمان و مدیران هستند که با یکدیگر محیطی را بوجود می آورند که در آن درس پژوهی رونق می یابد .

درس پژوهی مطلبی نیست که به شما آموزش داده شود معلمان از طریق بررسی درسهای کلاس درس به یافته های مفیدی می رسند . بدین ترتیب درس پژوهی در سطح مدرسه گسترش می یابد .

درس پژوهی به عنوان یک مدل توسعه حرفه ای، به عنوان یک فعالیت فرهنگی بر ضرورت تغییر در نحوه تدریس تاکیددارد. این راهبرد مستلزم توسعه روشها و رویکردهای جدید، تفکرعمیق، بررسی و تحقیق و همکاری گروهی است. همچنین درس پژوهی، با درگیر ساختن معلمان در فرآیند تبیین مساله، طرح نقشه، عمل، مشاهده، بازاندیشی و بازنگری، فرهنگ مشارکتی حرفه‌ای را ارتقا می‌دهد. این فرآیند یادگیری، به تغییر فرهنگ مدرسه کمک می‌کند و محیط انعطاف‌پذیر برای دستیابی به یادگیری سازمانی را توسعه می‌بخشد.

معنی لغوی درس پژوهی (lesson study) :

به معنای « پژوهش مشارکتی معلمان در کلاس درس » می باشد.

نگاهی کلی بر درس پژوهی

"درس‌پژوهی" شکل اولیه‌ای از رشد حرفه‌ای معلمان در ژاپن است. هدف آن بهبود مستمر تدریس(آموزش) است به گونه‌ای که دانش‌آموزان بتوانند مطالب بیشتری را بیاموزند. تمرکز اولیه آن نیز بر نحوه تفکر و یادگیری دانش‌آموزان است.

درس پژوهی رویکردی برای توسعه حرفه ای است که طی آن معلمان با یکدیگر جهت تدوین طرح درس ، اجرا، مشاهده و تحلیل نتایج آن در جهت بهبود یادگیری دانش آموزان همکاری و مشارکت می نمایند .

زمانی که معلمان در درس پژوهی شرکت می کنند فرصتی جهت تمرکز عمیق تر حواس خود بر روی موضوعات اصلی درسی می یابند .

شروع کار با اجزاء لازم

ایجاد آمادگی اولین مرحله در مطرح کردن موضوع درس پژوهی است وقتی مدارس وقت کافی نمی گذارند تا مطمئن شوند اجزای لازم موجود است ، درس پژوهی ضعیف می شود . این بدین معنا نیست که یک گروه از معلمان داوطلب نمی توانند خودشان درس پژوهی را انجام دهند . اما بدون اجزای زیر بعید است که در کار موفق شود . بیشتراجزاء خاص درس پژوهی نیستند آنها مشخصات مشترک یک مدرسه فعال و اثرگذار ، پیشرفته و حرفه ای آینده می باشند .

معلمان مشتاق و متعهد

گروههای درس پژوهی اگر اعضای آن به اجبار مشارکت کنند به موفقیت در زمینه توسعه درس پژوهی در سطح مدرسه نمی رسند معلمان بایستی مشتاق صحبت کردن درباره عقاید و روشهایشان بوده و علاقمند به همکاری با یکدیگر باشند . از دانش آموزان یاد بگیرند ، روش تدریسشان را تغییر دهند ، ایده های جدید را امتحان کنند ، نیازی به اعتقاد و باور حقیقی معلمان در ابتدا نمی باشد ، اما چنانچه درس پژوهی را به عنوان کار اجباری بجا داوطلبانه انجام دهند ، احتمالا تلاشها به یک برنامه موثر و پایدار منتهی نمی شود .

زمان برای همکاری

درس پژوهی نیاز به تعین زمان برای برنامه ریزی ، مشاهده و بحث درباره طرح درسهای پژوهی معلمان دارد بهترین راهبرد برای ایجاد زمان قبل یا بعد از مدرسه ، در مدرسه ، در طول روزهای خارج از خدمت یا تعطیلات آخر هفته می باشد البته این امر به اولویت های معلمان و خط مشی ها و روشهای مدرسه یا منطقه نیز بستگی دارد . یک استثناء وجود دارد : اگر درس در طول ساعات منظم تدریس درس مرخص شوند ، هیچ جایگزینی بهتر از مشاهده زنده نیست . ناظران بایستی درس را از هر زاویه ببینند و یادگیری دانش آموزان در کلاس درس را مورد بررسی قرار دهند .

زمان سازی برای درس پژوهی در روزهای کاری مدرسه به معلمان کمک می کند تا آنرا یک روش مهم برای پیشرفت حرفه ای بدانند وقتی این کار ممکن نیست جبران کردن زمان و کار اضافی معلمان یک راهبرد دیگر است بدین ترتیب تنظیم کردن زمان لازم برای همکاری بهترین روش توسعه درس پژوهی در سطح مدرسه می باشد .

حمایت مدیر

بدون مدیری که درس پژوهی را درک می کند و برای آن ارزش قایل باشد ، پیگیری آن بسیار دشوار می باشد مدیران شرکت کننده در این روند مطمئن هستند که معلمان منابع و حمایت لازم را دارند و از گروهها در زمان

برخورد با مشکلات درس پژوهی حمایت می کنند . مدیران از درس پژوهی بعنوان وسیله افزایش معلووماتشان درباره تدریس به دانش آموزان و پیدا کردن راههای جدید برای حمایت از روشهای موثر تدریس در مدرسه یا منطقه حمایت می کنند .

برنامه عمل

برای گنجاندن اجزای لازم مانندد معلمان ، زمان و حمایت از مدیران ، گروه درس پژوهی باید یک برنامه عمل بوجود آورد .

ارائه یک برنامه کاملا حساب شده به متقاعد کردن افرادی کمک می کند که نسبت به قابل قبول بودن سرمایه گذاری زمان و بودجه در این رویکردی که به پیشرفت و توسعه حرفه بیانجامد ، شک می کنند .

حمایت های اضافی

چهار بخش مذکور ۱) معلمان مشتاق و متعهد ، ۲) زمان لازم برای همکاری ، ۳) حمایت مدیر ، ۴) برنامه عمل ، ضروری می باشد ولی ویژگی های دیگری نیز وجود دارد که از دانش پژوهی حمایت می کند . این ویژگی ها پیش نیاز نیستند ولی به معلمان در مشارکت فعال و موثر کمک می کنند تا به صورت پایدار درس پژوهی را عملی سازند . درس پژوهی ، یک روش و راه را برای توسعه و اصلاح نتایج تدریس ارایه می دهد .

برنامه درسی با کیفیت

هدف درس پژوهی ، ایجاد برنامه درسی یا حتی طراحی درس از پایه نیست بلکه اعضای تیم باید تلاش خود را معطوف بر بررسی و ساخت اطلاعات فعلی کنند . وقتی معلمان یک برنامه درسی با کیفیت برای آموزش ندارند بایستی وقت بیشتری را صرف شناسایی و ایجاد فعالیتهای یادگیری کنند . این کار فرایند درس پژوهی را کند می کند .

روابط معلمان و همکاران

وقتی معلمان به کارکردن با یکدیگر عادت دارند درس پژوهی احتمالا سریعتر رشد پیدا می کند روابط مثبت و معیارهای گروه تعیین شده اند و معلمان نوعا کمتر از معلمان سایر مدارس از یکدیگر نفک هستند . معلمان با حس مسئولیت گروهی برای یادگیری دانش آموز و بر این باورند که کار آنها با یکدیگر نتایج را برای دانش آموزان بهتر می کند در حالیکه این ویژگی ها وجود نداشته باشد زمان بیشتری نیاز است تا معلمان درس‌پژوهی را آغاز کنند.

جو همکاری گروهی در مدرسه

ایجاد محیطی که یادگیری معلم و یادگیری دانش‌آموز را بهتر کند، به حمایت از درس‌پژوهی کمک می‌کند. فضای بسته می تواند روند درس پژوهی را برای معلمان سخت و مشکل کند . احساس ایمنی، و احترام به معلمان کمک می‌کند تا از یکدیگر سؤال بپرسند، ایده‌هایشان را توضیح دهند، ریسک‌های عقلانی کنند و در تعامل و بازخورد با یکدیگر باشند. معلمان نمی‌توانند بدون جو همکاری مشارکت فعالی در درس‌پژوهی و فعالیت‌های مرتبط داشته باشند .

حمایت بیرونی

درس‌پژوهی یک فرایند پیچیده‌هاست که یک چالش برای اغلب معلمان محسوب می شود اگر چه همیشه ممکننیست ولی تعدادی از گروهها با هماهنگ کننده ها شروه به کار می کنند که امکانی فراهم می سازد تا معلمان فراتر از ویژگی های سطحی درس‌پژوهی بروند گروههایی کهبه هماهنگ کننده دسترسی ندارند به مهارت متخصصان با تجربه توجه دارند توصیه افراد آگاه درباره درس‌پژوهی به اجتناب از مواجه با مشکلات مشترک ، تعیین راه حلها و اصلاح روش درس‌پژوهی کمک می کند .

یک روش حمایت دسترسی به منابع از جمله تحقیق واطلاعاتی لست که درباره درس پژوهی گزارش می دهند اغلب معلمان دسترسی مستقیمی به این اطلاعات ندارند . شکل دیگر حمایت ، ایجاد مهارت انجام درس‌پژوهی از طریق آموزش است تا فرایند بتوانند مسیر آن را برنامه ریزی نموده و کارایی آن را در سرتاسر فرایند ارزیابی می کنند .

مشارکت گسترده مدرسه ای

درس‌پژوهی وقتی قوی تر است که معلمان مدرسه مشارکتی گسترده داشته باشند زیرا به کارگیری معلمان از طریق همکاری گروهها توجه می شود . همچنین از سوءتفاهم کارکنان راجع به هدف یا محتوای کار درس پژوهی جلوگیری می کند . با وجود این درس‌پژوهی مدرسه ای، یک کار تدریجی است که بجای دستور دادن نیازمند به مشارکت معلمان از ابتدا است .

همچنین مرحله تشکیل و حفظ گروه درس‌پژوهی ، پیچیده و دشوار است این کار نیاز به زمان ، اعتماد و تعهد شرکت کنندگان دارد حتی اگر مدرسه، یک گروه درس‌پژوهی داشته باشد جو کل مدرس بر کار آن گروه تاثیر دارد . درس‌پژوهی در مدارسی موفق می شود که در آنجا یادگیری حرفه ای تشویق می شود وفرهنگ مدرسه از کار جمعی ومشارکتی با ایجاد یک محیط پویا و مساعد تحقیق حمایت می کند (کولای ، دانلاپ و گیج نان ، ۱۹۹۸ ، لیبرمن ومیلر ، ۱۹۹۲) تحقیق درباره ی بهسازی مدرسه نشان می دهد که وجود یک گروه یادگیری حرفه ای و آموزش را ارتقا می بخشد .

اهداف مشترک : معلمان مسئولیت جمعی یادگیری دانش آموز ، تبادل هدف مشترک و تعیین معیارهای اندازه گیری موفقیت تلاشهایشان را به عهده می گیرند اهداف مشترک بیشتر بر یادگیری دانش آموز تمرکز می یابد ولی معلمان اهداف ویژه را هم بررسی می کنند .

احترام و اعتماد متقابل : معلمان یک احساس ایمنی پیدا می کنند که بر آنها در اشتراک تفکر و روششان کمک می کند آنها می خواهند کلاسهایشان را به روی یکدیگر باز کنند آموزش را مشاهده کنند و از کلاسهای یکدیگر بازخورد بگیرند .

مطالعه مشارکتی : معلمان به مشاهده و بحث فلسفه هاو روشهای تدریس یکدیگر اشتیاق دارندئ . کلیه کارکنان در بادگیری روشهای جدید و صحبت کردن درباره تدریس شرکت می کنند . معلمان با یکدیگر کار می کنند تا اطلاعات ، فعالیت ها و استراتژی ها را بسازند وفرصتهای پیشرفت حرفه ای را انتخاب کرده و آنها را بوجود آورند .

گفتگوی بازتابی : معلمان با یکدیگر درباره روشها و دانش آموزانشان گفتگو می کنند موضوعات محتوا ، فرضیات و تصمیمات آموزشی یا فرایند انتخاب و تطبیق راهبردهای جدید را مورد بحث قرار می دهند .

حفظ عناصر تشکیل دهنده و حفظ نیروی محرک

در مدارس آمریکا به مسایل جدید کمتر توجه می شود . گاهی معلمان مدیریت ، مسائل جدیدی را جهت ارتقاء فرایند تدریس و یادگیری می یباند وقتی که سیر و روند نیل به نتایج آهسته باشد نآوری معمولا صورت نمی گیرد و تلاش جهت یافتن موارد جدید کاهش می یابد خطر موجود این است که احتمالا اعضای گره قبل از فراگرفتن نحوه مطلوب درس‌پژوهی آن را رها و ترک کنند .

پس از طی یک یا چند چرخه در فرآیند درس‌پژوهی معلمان معمولا اشتیاق خود را برای درس‌پژوهی از دست می دهند این شاید به دلیل جدید بودن این فرایند و عدم همکاری قوی میان اعضای گروه باشد . بعضی از اعضای گروه از انجام کارهای دشوار در طی این فرایند خسته می شوند مشکل دیگر تغییر برنامه های درسی یا مدرسه محل کار معلمان است که باعث فاصله آنها از مسیر درس‌پژوهی می شود .

صرف زمانی جهت گرامیداشت موفقیت ها به گروه انرژی دوباره خواهد بخشید تا چرفخه بعدی را با قدرت بیشتر طی کنند این کار به اشکال مختلفی انجام پذیر است . برای مثال برگزاری جشن هایی بعد از ساعت کلاس یا دعوت گروه به سرو شام توسط مدرسه از انواع این گرامیداشت ها هستند . باید اعضای گروه را از برنامه های جدید مدرسه و روند کاری آنها از طریق وب سایت مدرسه (در صورت وجود) یا از طریق دعوتنامه آگاه کرد . همچنین نوشتن نامه کوتاه و تشکر آمیز از جانب مدیریت مدرسه به معلمان برای تقدیر از زحمات آنها خود روشی مناسب جهت

انرژی بخشی مجدد به اعضای گروه است باید انتظارات از اعضای گروه منطقی و قابل قبول باشد نباید کار را برای اعضای گروه خیلی دشوار و خسته کننده نمود .

ممکن است در یک سال تحصیلی در یک مدرسه دو یا سه چرخه درس پژوهی قابل انجام باشد . ضرورتی ندارد که همه ظرفیت ها را به این کار اختصاص دهیم . شاید به نظر برسد انجام پرحجم مطالعات درس‌پژوهی در ارتقاء برنامه و روند تحصیلی مدرسه تاثیر مثبت دارد اما این امر به خودی خود باعث ارتقاء روند یادگیری نمی شود در ژاپن یک مدرسه ممکن است بیش از ۵ تا ۶ چرخه درس‌پژوهی در یک سال تحصیلی داشته باشد چون گروههای مختلفی درگیر این کار هستند ولی هر گروه معمولا فقط یک یا دو چرخه را تکمیل می کند . از اعمال فشار بر روی معلمان باید خودداری کرد .

هر یک از اعضای گروه بطور چرخشی باید مسئولیت را بپذیرند به جای اینکه دائما منتظر رهبری ، تدریس و ... توسط یک فرد خاص باشند .

تشویق معلمان به همکاری با محققان در حمایت از ترویج فکر سیستماتیک و تفکر انتقادی ، توجه اصلی معلمان به فرایند یاد دهی ، یادگیری ، و ایجاد علاقه بیشتر معلمان در زمینه توجه به یادگیری شاگردان در کلاس درس از نیروهای محرک بسیار قوی برای توسعه درس پژوهی بشمار می آید .

تعامل با جابه جایی ها

تغییر و برگشت برنامه های درسی غیرقابل اجتناب است معلمان اغلب در مدارس و حوزه های مختلف در حال حرکت هستند. این امر در ژاپن نیز رایج است و معلمان اغلب برنامه ها و تکالیف خود را بخصوص در کلاس ها و سطوح ابتدایی تغییر می دهند . از این طریق معلمان از طریق ورود به حوزه های مختلف ، دانش خود را بسط و توسعه و ارتقاء می دهند .

بنابراین برنامه گروههای درس‌پژوهی در مدارس ژاپن دائما در حال تغییر است این جا به جایی یک نوع ارزیابی محسوب می شود چون اعضای گروه با اعضای قبلی در ارتباط و تعامل هستند و دانش آنها ارتقاء می یابد . معلمان ژاپن دائما در حال کسب تجربه و دانش هستند و این بخشی از زندگی حرفه ای آنها است . برای توسعه بهتر درس‌پژوهی در سطح مدرسه در بلند مدت اعضای گروه باید در جذب اعضای جدید نهایت دقت و توجه را داشته باشند این کار از طریق ارائه خصوصیات یا استانداردهای گروه امکانپذیر است . شروع هر چرخه ، زمان مناسبی را طلب می کند از اعضای جدید لازم است درخواست شد تا توصیه ها و پیشنهادات خود را جهت ارتقاء فرایند و رند کار ارائه کنند . برای افزایش سرعت کار ، اعضای گروه می توانند پیشاپیش طرح مطالعاتی گروه را مطالعه می کنند . مدیران با برگزاری باید این اطمینان حاصل ایجاد کنندد که اعضای جدید گروه نیز در طرح و برنامه ریز دروس مشارکت خواهند داشت. در غیراینصورت اعضای جدید برداشت دیگری خواهند داشت . این امر به انها کمک خواهد کرد تا در یک سیکل و چرخه آموزشی مشارکت کنند و بیشتر با جریان کار آشنا شوند و با اعضای گروه راحت تر باشند .

استقرار درس‌پژوهی

درس‌پژوهی یک تلاش واحد و تنها نیست این فرایند اگر با برنامه های حرفه ای و تخصصی منسجم ارتباط پیدا نکند ماندگار نمی گردد .

درس‌پژوهی بهتر است یک جنبه از برنامه های توسعه حرفه ای در محیط مدرسه باشد . وقتی که این فرایند با یک گروه از معلمان و در یک مدرسه آغاز می شود بتدریج تعداد معلمان مشتاق افزایش می یابند و از طرف دیگر دانش تخصصی یادگیری حرفه ای در مدارس ارتقاء می یابد .

باید سیر درس‌پژوهی با یک روند مستمر و مطلوب همراه باشد احاطه هدف بلندمدت یک برنامه مطالعاتی بر هدف پژوهش ای پیش بینی شده نشان از یک روند مطلوب دارد .
یک مدرسه ممکن است تصمیم بگیرد که در یک زمینه به آموزش های متفاوت نیاز دارد . گروههای درس‌پژوهی باید کار را جهت کسب دانش آن موضوع هدایت کنند . ولی معلمان و مدیران نیز از اصول مختلفی جهت دریافت تجربیات دیگران از قبیل برگزاری سمینارها ، ملاقات از گروههای مدارس دیگر برگزاری کلاس ها و هدایت گروههای مطالعاتی استفاده خواهند کرد . بطور مشابه درس‌پژوهی بعنوان یک فعالیت پیگیر و مستمر در موسسات و یا کارگاه های تابستانی قابل اجرا می باشد . برای مثال یک مدرسه ممکن است بر یک حوزه خاصی تمرکز کند که در این حوزه بر مبنای پیشرفت های دانش آموزان و سایر منابع اطلاعاتی عمل می شود . معلمان ممکن است کار خود را با یک موسسه در طی تابستان بر پایه محتوای مورد نیازشان آغاز کنند .
جهت تدوین طرح می توانند یک یا دو چرخه درس‌پژوهی را با استفاده از آنچه که در کلاسهایشان آموخته اند اجرا نمایند .

میزبانی در یک فضای باز

درس‌پژوهی در فضای باز یک فرایند یک روزه است که در مدرسه یا منطقه مربوطه ، افراد جهت مشاهده ، مشارکت و بحث در مورد هدف های بلندمدت می شوند . از چند گروه درس پروژه در این حوزه دعوت به عمل می آید تا تجربیات خود را با دیگران مبادله نمایند در مقیاسی کوچکتر ممکن است در یک منطقه از یک گروه جهت ارائه درس به سایر معلمان استفاده شود . معلمان در آمریکا در صدد کسب موقعیت هایی جهت مشارکت در امور درس‌پژوهی از طریق از طریق گروههای جدید وبا تجربه هستند . این ضای باز به توسعه جامعه درس پروژه کمک می کند و باعث بهبود بینش معلمان و مدیران به کارشان می شود . میهمانها نگاه تازه ای به مباحث خواهند داشت هم چنین این فضای باز باعث بهبود دانش حرفه ای می شود معلمان هر آنچه را که آموخته اند با همکاران خود در خارج از گروه به اشتراک می گذارند . این فضاها به تشکیل شبکه ای از معلمان و سایر محققان جهت جمایت از رویکرد درس پژوهی کمک می کند . گروه در این فرصت می تواند راجع به مزایا و چالش های پیش رو با افراد با تجربه مشاوره کند .
ارائه طرح درس توسط سایر گروهها به رشد دانش حرفه ای معلمان کمک می کند مشارکت در این تیم ها به عنوان یک عضو باعث ارتقاء و بهبود فعالیتهای درس پژوهی معلمان میشود . و بدین ترتیب با مدیریت مناسب در این مورد درس پژوهی به شکل بهتری در سطح مدرسه گسترش می یابد .

توجه به یادگیری دانش آموز

درس پژوهی به رشد حرفه ای بر محور یادگیری دانش آموز متمرکز می باشد این فرایند با شناخت با شناسایی اهداف برای دانش آموز آغاز می شود طی مرحله طرح ریزی گروه وقت خود را صرف کاوش و تفکر در مورد چگونگی یادگیری دانش آموز می کند .
در بخش طراحی معلمان پیش بینی می کنند که دانش آموزان چگونه به ارایه طرح درس پاسخ خواهند داد . وقتی که آنها به مشاهده و بررسی درس می پردازند ، معلمان بر روی دانش آموزان معطوف شده و مدارک و شواهدی را جمع آوری می کنند که به آنها در اصلاح و بهبود طرح درس کمک می کند .
فرایند طرح ریزی درس بیش از متمرکز کردن آنان بر آنچه که می آموزند و نوع آموزش آنان معلمان را به پذیرفتن و انطباق تدریس با دانش آموزان و پیش بینی چگونگی پاسخ گویی آنها به پرسش ها و تکالیف ترغیب می کند معلمان به کشف تفکر دانش آموز و چگونگی هدایت آن می پردازند . درگیری در درس درس پژوهی همچنین به معلمان در کسب درکی بهتر از دانش آموزان و نیازهای یادگیری آنان کمک می کند .

تبیین اهداف یادگیری معلمان

یکی ار روشهای توسعه درس پژوهی در مدارس تبیین اهداف یادگیری معلمان است . جهت اطمینان یافتن از رشد مستمر و حرفه ای گروه شناخت و تشخیص اهداف هر یک از افراد و اهداف گروه با تمرکز بر یادگیری معلمان ضروری به نظر می رسد .

هدف حاصل اطلاعات این طرح درس پژوهی باید کاملا مشخص باشد و باید بر یادگیری به عنوان نتیجه اولیه این روند تاکید شود . اهداف یادگیری معلم یک شکل استاندارد در مدل درس پژوهی ندارد . اگر هدفی در میان نباشد گروهها ممکن است در ضمن فرایند درس پژوهی و یا کسب دانش حرفه ای پیشرفت چندانی نداشته باشند . هدف در واقع کمک به معلمان جهت بهبود و رشد و توسعه مهارتهای درس پژوهی آنهاست . آنها ممکن است در شناخت اهداف به اعضای گروه کمک کنند و درباره هر آنچه که کسب کرده اند بازتاب نمایند هدف همچنین ممکن است به برقراری ارتباط بین یادگیری معلمان و اهداف دانش آموزان کمک کند . در طول زمان و با تغییر نیازها ، اهداف نیز تغییر می کند . ممکن است معلمان در چرخه اول درس پژوهی خود بر بهبود دانش و اطلاعات خود در این فرایند تمرکز کنند .

مرحله اول شناخت فرایند و اهمیت آن است . سایر اهداف عبارتند از :

برقراری رابطه بین اعضای گروه و غلبه بر مشکل و انزوا و جدایی اعضا است . کسب مهارتها در این زمینه کمک کننده است .

برای مثال نوشتن اهداف غنی و پرمعناتر برای کسب نتایج بهتر و درک درست تر از برنامه آموزشی از جمله این مهارتها است .

یک هدف ممکن است دربرگیرنده اموری در خارج از چرخه درس پژوهی باشد .

معلمان ممکن است بخواهند مهارتهای مشاهده ای خود را با جمع آوری بهتر اطلاعات در طول این فرایند بهبود بخشند . آنها ممکن است زمانی را جهت ارزیابی دانش آموزان در کلاسهای دیگر معلمان صرف کنند . سایر اهداف عبارتند از بهبود ارتباط بین اهداف و بهبود و توسعه فرضیه های مربوط به درس پژوهی می باشد .

همچنین وقتی معلمان با همدیگر روی یک فرایند کار می کنند شناخت نتایج نهایی و پیامد جهت ارزیابی کارها و امور آسانتر خواهد . این اهداف همچنین بیان کننده نوع اطلاعات جمع آوری شده و روش های ارزشیابی است .

نتیجه گیری

نتیجه نهایی از تحقیق حاضر بررسی دیدگاههای موجود در زمینه توسعه درس پژوهی در سطح مدرسه است در حد امکان هر دو مسیر آرمانی و واقع بینانه قابل بررسی هستند .

این نوع پژوهش موجب ارتقای آگاهی معلمان از طریق پژوهش در مدرسه می‌شود و معلمان خودرا به عنوان یادگیرنده، محقق عمل و تصمیم‌گیرنده راهبرد آموزش و تولیدکننده دانش حرفه‌ای در مدرسه می‌دانند.

در این شرایط ظرفیت مدارس برای یادگیری سازمانی افزایش می‌یابد و مدارس به عنوان سازمان‌های یادگیرنده ترویج می‌شوند.

دکتر سرکار آرانی گفت: در فرآیند درس پژوهی، معلمان به صورت مشارکتی در مدرسه دانش حرفه‌ای تولید می‌کنند، جامعه یادگیرنده و ظرفیت مشارکت برای دانستن را گسترش می‌دهند واز مدارس برای‌ارتباط و همکاری بیشتر با جامعه حمایت می‌کنند.

همچنین باید در نظر داشت که در بسیاری از موقعیتها نمی توان به حد آرمانی رسید ولی در هر صورت باید این آرمانها را در نظر داشت در زیر بعضی از مسایلی را که یک فرایند و برنامه مستمر جهت ارتقاء دانش و مهارت درس پژوهی معلمان مطرح است و باعث گسترش آن در سطح مدرسه می گردد ذکر می کنیم :

- صرف زمانی در مدرسه جهت مشارکت و همکاری روزانه یا حداقل هفتگی معلمان
- حمایت از طرف مدیران منطقه مربوطه
- یک برنامه مستمر و منسجم جهت ارتقاء و ایجاد برنامه های حرفه ای
- بهره گیری از توان مشاوران و هماهنگ کنندگان جهت مدیریت پیشتیبانی ...
- دستیابی به صاحب نظران و سایر منابع بیرونی
- برنامه های درسی کیفی با استاندارد و منسجم
- امکان مشارکت معلمان در طرح درس پژوهی خارج از محل کار
- جمع آوری اطلاعات جهت ارزشیابی جهت ارزشیابی نحوه پیشرفت برنامه و قضاوت کردن درباره آنها
- توسعه درس پژوهی نیاز به معلمان علاقمند ، زمان برای همکاری و یک برنامه عمل متفکرانه دارد.
- شروع کردن با یک گروه کوچک از معلمان علاقمند به رشد درس پژوهی و موفق شدن کمک می کند
- دادن زمان به اعضای گروه جهت ، بازتاب بر روی کار و تکمیل گزارشات و به اشتراک گذاشتن دانش حرفه ای
- درس پژوهی توسط فرهنگ همکاری مدرسه ای حمایت و حفظ شود

منابع و مآخذ

- استیپانک و همکاران درس پژوهی راهنمایی عملی برای مدیران و معلمان ، ترجمه رضا ساکی و داریوش مدنی ،تهران ، حکمت علوی ، چاپ اول ، ۱۳۸۹
- سرکار آرانی ، محمد رضا فروردین ۱۳۸۷ ، درس پژوهی : هسته‌ی تحول در آموزش و پرورش . " رشد مدیریت مدرسه . شماره ۵۲، فروردین ۱۳۸۷

This document was created with Win2PDF available at http://www.daneprairie.com.
The unregistered version of Win2PDF is for evaluation or non-commercial use only.